

REVISTA NOĂSTRĂ

PUBLICAȚIE A ELEVILOR LICEULUI „MIREA
FOCȘANI

Din sumarul numărului viitor :

● MIHAIL STERIADE *omagiat la Focșani, de :*

Constantin CIOPRAGA, Șerban CIO-
CULESCU, Gheorghe BULGAR, Ion
POTOPIN, Petre ZUGUN, Traian OL-
TEANU, Petrache DIMA, Virgil HU-
ZUM.

Prezenți în acest număr :

- I. C. CHIȚIMIA
- Camil BALTAZAR
- Aurel BUDESCU
- Petrache DIMA
- Mihaela MILOȘ
- Mihaela DULCU
- Mioara ZEHAN
- Rodica ȘORICAU
- Elena GHINOIU
- Constanța TAZLĂU
- Mioara IACOB
- Cornelia

GHEORGHIU

- Anica GISCA
- Toni LUPU
- Virgil ȘTEFANIU
- Gabriela NEAGU
- Constantin VASILIU

Prof. C. Davidescu

COORDONATOR : prof. Petrache DIMA

COLECTIVUL REDACȚIONAL :

prof. I. LEU
Mihaela MILOȘ
Mihaela DULCU
Mioara ZEHAN
Anica GISCA
Toni LUPU
Maricel POPA

ILUSTRAȚIILE :

Rodica ȘORICĂU
Tiberiu DIMA
Costel DIRDALĂ

TEHNOREDACTARE :

Nicolae ANGHELESCU

PAGINATOR : Matei IORDACHE
Apostol POTLOG

LINOTIPIST : Valeriu DECUSEARĂ

REDACȚIA : LICEUL „UNIREA“ FOCȘANI
Str. Cezar Bolliac nr. 15 ; telefon 2659

„Revista noastră” s-a tipărit pînă acum în aproape 6 000 de exemplare care s-au difuzat în 15 școli din județ. Numeroase biblioteci și alte instituții de cultură posedă deja revista, în colecția lor de periodice iar personalități ale vieții noastre literare au salutat călduros apariția ei, unii colaborînd chiar cu articole valoroase.

S-a reluat tradiția sănătoasă a vechii serii din anii 1912-1913-1914, care deschisese coloanele ei și condeielor din afara școlii.

De o bună primire s-a bucurat „Revista noastră” în presa centrală și locală („Triunghi școlii”, „Magazin”, „România liberă”, „Mi'covul” etc.), fapt care a constituit

pentru colectivul redacțional un imbold în munca atît de grea, dar atît de frumoasă a edîării unei reviste școlare.

Odată cu descoperirea și promovarea de talente din rîndurile elevilor, „Revista noastră” va urmări și dezbaterile unor probleme majore privind viața culturală a orașului Focșani și a ținutului Vrancei. De exemplu, începînd cu nr. 4 vom publica un serial „Ion Diaconu-folclorist” sub semnătura profesorului universitar dr. I. C. Chițimia, iar o parte substanțială a nr. 6 va fi dedicată activității cunoscutului mesager al literaturii românești de peste hotare, Mihail Steriade.

Este un început bun și promițător de noi succese. Actuala generație de elevi ai Liceului „Unirea” poartă răspunderea continuării unei tradiții, pe care noi o vedem ca un angajament și un act de cultură, în același timp.

Un angajament și un act de cultură, în același timp

Prof. Aurel BUDESCU,
directorul Liceului „Unirea”

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A P.C.R.

Ecouri

Cu profundă satisfacție am întâmpinat hotărîrea Conferinței Naționale privind adoptarea unui complex de măsuri destinate să cuprindă întregul tineret în forme de învățămînt care să corespundă necesităților dezvoltării economice, sociale a țării.

Pregătirea forței de muncă trebuie să înceapă încă din școală, în scopul încadrării cât mai rapide într-o activitate practică, folositoare societății. Așa cum remarcă tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să se lichideze specializarea îngustă a pregătirii tinerilor. Totodată, doresc să apreciez indicația Conferinței Naționale în ceea ce privește patronarea școlilor și liceelor de către întreprinderi și a facultăților de către ministere.

Mioara IACOB

anul IV-E

România se află în perioada construirii societății socialiste multilateral dezvoltate. Această etapă istorică impune să fie luate măsuri corespunzătoare, în vederea făuririi omului nou.

Un asemenea om va fi capabil să construiască comunismul, visul omenirii.

Noi, elevii liceelor, știm că în trecut erau condiții inferioare de însușire a cunoștințelor. Sîntem convinși că, prin activitatea sa, partidul se identifică cu aspirațiile cele mai profunde ale oamenilor muncii, sîntem conștienți de rolul conducător al partidului în societatea noastră, pentru că noi înșine vom deveni oameni înaintați și vom contribui cu convingere la victoria națiunii noastre socialiste.

Cornelia GHEORGHIU

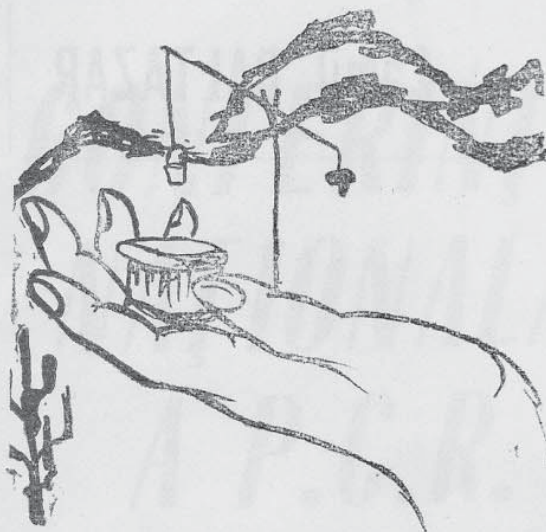
anul IV-E

Camil BALTAZAR

CU OCHII CĂTRE PATRIE

Plai vrincean cu bolta sură,
 Unde ochii am deschis...
 Vă mai am și-acum pe gură
 Răveneli de paradis!
 Tandră apă milcoveană,
 Repezi unde milcovene,
 Doldora de pătimiri;
 Cornul crestelor vrincene
 Îmboldește la doiniri
 Și la aspră meditare,
 Parc-anume v-a croit
 Scumpa glie românească,
 Țrai săvîit ea v-a menit!
 Munți și ape-nvăluiesc
 Patria în dezmierdare,
 Farmec nemaiîntîlnit
 De vreo gînlă omenească;
 Spațiul mioritic, nalt
 Deal și vale-oblăduiesc,
 De la munte la celalt,
 Apele istorisesc,
 Cu graiul de-a drept uman,
 De voievozi de pomenesc,
 Farmecul îl trăinicesc,
 În măritul plai vrincean,
 Pe tărîmul românesc.

Mihaela DULCU,
anul III D

Veac fără sfârșit

Pomii golași,
sommolenți,
de pe marginea drumurilor,
de la porțile oamenilor,
din răscrucea ogoarelor,
sînt picturi vii
ale primăverilor ce vin.

Copiii zglobii,
turbulenți,
sau cu chip senin,
așijderea
merg spre anotimpul glorios
prin joc,
prin întreceri,
prin simfonii neterminate.

Vom fi atunci fără vîrstă,
vom sui în careta păpușilor
și vom da ocol cerului
într-un veac fără sfârșit.

Fîntîna copilăriei

Fîntîna copilăriei,
săpată de altelea mîini diafane
în trupul de țară,
se dilată de viață
și ropotește de zbucium.

Natura-poet o impresoară
cu susurul dulce-al izvoarelor,
cu torentul grav al munților,
cu tunelul prelung al norilor,
sau cu ploaia de seară,
ori cu boarea molcomă de noapte.

Ape vii s-au ivit din cremenea străfundă,
gînduri noi din privirile drumețe
și poate secolul XXI
cu toate ale lui.

Din ea scoatem
cu ciutura anilor noștri
funigei albi,
ape străvezii
și izvoadele neamului
să udăm din belșug pomii dimprejur.

Poamele lor,
aurite de anotimpul luminilor,
vor hrăni pe cei de-un veac cu noi
și-i vor face să suie visele
ce devin cîntece și grădini.

Poetul tînăr s-abate des
la fîntîna copilăriei
și spală mai din vreme
fața oglinzilor viitoare.

Anica GîSCĂ
anul III-D

Zburătorul

Mă mistui, doborîță de-amurgul cald și mut,
În camera pustie, cu iz de brad și vis;
Ferestrele-s deschise, mi-e sufletul deschis...
Și-aștept să-mi intre-n casă și-n suiet, neștiut...

Îl sperie lumina... Învăluind pămîntul,
Las noaptea să-mi pătrundă, discretă, în odaie...
Acum... Îl simt... Salcîmul de lingă geam se-ndoaie,
Prelung foșnește frunza... Și știu că nu e vîntul...

De ce să-mi fie teamă? Beau cupa cu otravă
În cinstea lui, că-i singur și blestemat de lume.
Pribeag cum e, adesea l-am fost chemat anume
Și i-am jurat, în taină, supunere de sclavă...

Mă-ntreb: De ce-i hulește întregul sat? Sfios,
Se-ncurcă printre fete... Dar asta nu-i păcat!
Și-i tînăr, pus pe glume și seamănă — Ciudat!
Un soi de Kamadeva, dar și cu Făt-Frumos!

Rodica SORICĂU
anul IV-E

Floarea albă

Sînt ca un vis ce s-abate
spre țărmuri abrupte
pe drumuri curate.
Sînt propria-mi nemărginire.
În fiecare geană,
port un gînd de mai;
pe fiecare șuviță de păr
mi-atîrnă greutatea anilor mei.
Mai tind spre absolut
deși oamenii-și conduc pașii
pe căi potrivnice.
Cu fiecare nouă lacrimă,
mă eliberez de o veche povară.
Sînt ca un val minuscul
în tornado-ul întunecat;
cîrmei din curcubeul pămîntean
ce nu cuprinde albastru

Dați-mi mîinile voastre
și vă voi dărui gîndul meu,
Dați-mi cerul vostru,
Și veți primi-n schimb floarea albă.

Gînd

Aș vrea să fiu un vârtej de zefir cald, pornit de lîngă trunchiul stejariilor care la sfîrșitul lunii iunie își lasă polenul lipicios să curgă spre a auri pămîntul.

După ce-am furat mireasma florilor pămîntene s-alerg prin parcuri, pe străzi pustii, în căutarea oamenilor singuratici, să-i ghicesc fiecareia gîndul învîrtindu-mă-n juru-i cu petale albe și clipe ruginii, să răvășesc părul fetelor blonde și să privesc oceane nesfîrșite în ochii băieților.

Să merg împreună cu cei doi ce se țin de mînă...

Apoi, să cuprind în brațe fruntea noriilor și să-i întreb dacă vor să curgă spre pămînt. Atunci m-aș bucura imens pentru fiecare picătură de ploaie blîndă ce se sparge la atingerea pămîntului.

Dar odată cu dispariția primei flori, zîna noastră iubită, vara, își pune pe umeri mantia purpurie și, discret, ne părăsește, căci altă stăpîină are acum văzduhul viu, încă verde cu manta gălbuie-ruginie.

Nu mă voi întoarce la stejarii bătrîni. Aerul lor solemn îmi rostește cuvinte neauzite: „Rolul său în acest an s-a sfîrșit... s-a sfîrșit”.

PACE

Cuvîntul acesta P A C E
Îmi place să-l rostesc,
Căci mi l-au spus părinții
Și neamul românesc.

Elena GHINOIU
clasa a VI-a B
Școala generală nr. 4
Focșani

Acest cuvînt mă face
Să-nvăț și să muncesc
Și astiel toată viața
Eu pacea o păzesc.

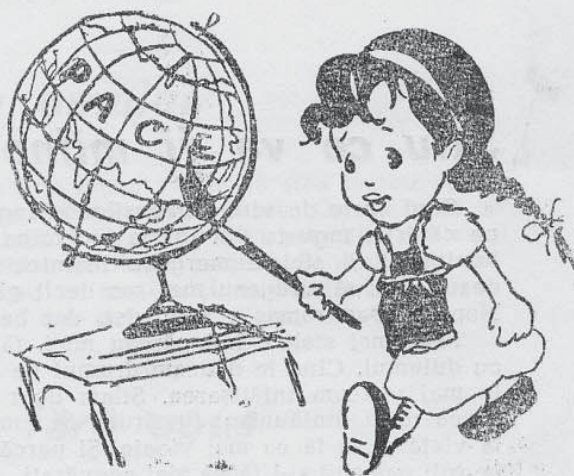
Constanța TAZLĂU
anul II-D

CINE-S EU?...

În fiecare zi mă scol
Cu tîmpla amorțită
Cu sufletul mai gol,
Cu mîna împletită
Pe-a gîndurilor stol...

Și nimeni nu mă vede...

Mă recunosc în cer
Cu tîmpla amorțită,
Cu zîmbetul discret,
Gîndindu-mă la soare.

Catren

Am încercat în versuri să-mi pun orînduială
În tot ce altădată făceam la repezedă,
Am explicat cuvinte și le-am ales un sens,
Am prins de umeri viața și atunci am înțeles.

POEME ÎN PROZA

Mihaela DULCU
anul III-D

Știu ce va fi mâine

Cînd eram de vîrsta păpușilor strîngeam stele în pumn și le presăram pe cărările înguste din jur la îndemîna tuturor făpturilor: să le fie calea luminată! Și stelele mergeau înaintea lor în goană nesfîrșită. Erau totdeauna vii și străgeau mai sus decît gîndurile, spre un spațiu fără bolte. Noaptele le-au rămas pentru vise, dar beznele stingheritoare n-au mai fost.

Pe-atunci stelele îmi păreau mici, fără aspect cunoscut și le prindeam cu duiumul. Cînd le dădeam drumul pe Calea Omului se destindeau de nu le mai vedeam înfățișarea. Știam doar că puterea lor trece prin lumina aceea mică dinlăuntrul fiecăruia. Și lumina aceea mică din noi se trezea la viață și se făcea mai vioaie. Și parcă atunci o lumină măreață învăluia pe toți oamenii și-i făcea mai adevărați.

Culeg și azi stele. De data aceasta sînt de forma inimii, o inimă mai mare sau mai mică. Ele pornesc în vârtej ca și mai înainte, devenind inimi uriașe prin ale căror ventricole și auricule țîșnește iubirea care ne ține pe toți laolaltă. O, frați ai mei, cît îmi sînteți de aproape!

Pămîntul întreg ia, se pare, înfățișarea unei inimi în continuă mișcare. Am prins oare toți stelele care trec prin lumina aceea mică din noi și prin inima, care se zbate să domine lumea?

Eu cred că da, căci știu ce va fi mâine.

Spre un „undevea” fericit

Îmi plac făpturile mici: prichindeii, spiridușii, licuricii și florile. Acestea nu tulbură pe nimeni. Prichindeii aduc joaca dezinteresată, spiridușii ne cheamă spre afundul necunoscutului, licuricii sînt zeii avîntului luminat, iar florile ne vorbesc toată ziua, de frumosul fără de care nu putem trăi. Nu-s acestea dimensiunile trăirii: lungimea, lățimea adîncimea și înălțimea puterii iubitoare? Unii dau jocul afectiv, alții bucuria afectivă, ceilalți saltul afectiv și ultimele plăcerea afectivă. Simțim cum între vis și noapte viața ne duce spre un „undevea” fericit. Și ne pictăm cu aripi suave pe perdelele timpului.

Anii vîrstelor

Ce sînt oare ieri, mine și azi?

Părinții nu știu. Profesorii le ocolesc. Prietenii așteaptă nedumeriți ca și mine. Rămîne să întreb pe acel **acum** care nu trece cînd toate trec, care doar se deapănă la nesfîrșit din ghemul timpului. Cine îi va ști capătul? Din acest **acum** vin toate. El naște întrebările și tot el aduce răspunsurile. Oamenii evadează din el, dar tot în **acum** dăinuiesc. Eu mă simt bine aici. Primenirea lui mă înnoiește și pe mine, trecîndu-mă prin anii tuturor vîrstelor.

Văzduh, grădini și cîntec

Las pentru prietenele mele ușa inimii întredeschisă. Le bineprimesc ca pe sufletele pribege care se întorc acasă. Atunci uităm c-am fost altele. E același **eu în toate**: viață, dragoste, avînt. Acest **alt eu** nu e imaginea din oglindă. Ar fi o contrafacere și ne-am urî. Chipul lui Narcis din oglinda apei e lipsit de viață și nu ne atrage irealitatea lui. Prietenele mele sînt un **eu** trainic, un **alt eu**, poate, dar nu oglindă, poză, amintire; ci viața care ne cheamă să trăim jocul bucuriei, în natura care ne-a plămădit hărăzindu-ne acest rost.

Și s-au născocit văzduhul, grădinile și cîntecul.

Calea omului

Iubirea vine devreme. Ii e teamă de îngheț. Vine să stea mereu caldă în **celălalt**, să se desfășoare pururi îmbujorată de soare. O, dar pînă a găsi pe acest **celălalt**, bate la cîte inimi! De aceea e în perpetuă căutare. E zămislită să graviteze spre alt centru decît cel propriu. Și totuși nimeni nu poate trăi fără căldura ei, căci nu ne naștem și nu murim singuri, e-goști, fugind fără umbră și păs, fără dor și rost, de Calea Omului!

O zi fără apus

Păpușile s-au dus demult, florile zac reci sub omăt, clipele lucide din ziarul meu nescris s-au prefăcut în slove cenușii, lumea aleargă fără zăbavă prin văzduhul propriu, iar eu hoinăresc printre stele ca o bufniță cuminte, căutînd stropii tămăduitori, nectarul care să umple zilele sterpe. Și totuși undeva, înăuntru, e cald, o lumină prietenoasă și calmă adoarme neastîmpărul, te primește cu surîsuri pentru toți pașii lumii. Negurile apun uitate într-o zi fără apus.

Dănuire

Primăvara nu ține seama de anotimpuri. Ea își pudrează sufletul însorit chiar sub cutele geroase ale iernii și începe să horească împreună cu florile nepieritoare. Copacii și fluturii ciripesec fără moarte sub afundul zăpezilor. Poeții nu în van au asemuit tinerețea cu primăvara. Ea nu apune și nu răsare. Ea **este**. Ea convinge lumea să trăiască și să viseze, să a-lerge și să cînte. Ea nu se poate pierde decît în propriile-i mreji. Ea e vie și dănuie cît dănuirea însăși.

După apariția numărului 3 al „Revistei noastre”, am primit o scrisoare în care se spuneă printre altele:

„Mă hănesc Lascăr Zamfirescu. Iar tatăl meu, Alexandru, era fiul cel mai mare al lui Duiliu Zamfirescu.

Vă rog, pe această cale, să transmiteți între-gul colectiv redacțional al numărului dedicat comemorării a 50 de ani de la moartea bunicului, sentimentele noastre de mulțumire pentru tru-

modesele articole, foto-grafii și întreaga grafică a acestor emoționante publicații aparținând colegilor de peste generații ai liceului de la „Unirea”, care a fost Duiliu Zamfirescu”.

În continuare, autorul scrisorii propunea o întâlnire. Aceasta a avut loc la București, la 21 iulie 1972. În casa doamnei Henriette Mandrea-Bălcescu, cu care prilej am luat următorul interviu imprimat pe bandă magnetică:

Petrache Dima: V-ați născut în Ita'ia, în anul 1906, ați venit în țara noastră. Cum vi s-a părut România?

Henriette Mandrea-Bălcescu: Între timp mai fusesem. Aveam 6-7 ani, când, tatăl meu m-a luat în brațe, m-a înfășurat în blana lui, fiindcă era o iarnă groznică, și m-a dus la Focșani, la părinții. Atunci am văzut pentru prima dată România și lucruri necunoscute și incantătoare pentru mine. Pe urmă, am venit în fiecare vară la Fărăoanele. În 1906, nu ne-am stabilit aici. Tata era în concediu și a vrut să aducă copilul să-l vadă părinții.

Petrache Dima: În scrisorile pe care Duiliu Zamfirescu le-a redactat imediat după nașterea dvs., eveniment primit cu mare bucurie în primul rând de el, și-a exprimat dorința ca fiul săi să învețe românește. Când ați învățat limba română?

Henriette Mandrea-Bălcescu: Bine de tot — la 20 de ani. Constantin Zamfirescu, fratele tatălui meu, când se afla la studii, la Roma, mi-a dat primele lecții de limba română. Însă atunci eram copii și ne țineam de șotii...

Petrache Dima: Doamnă, v-aș ruga să reconstituiți, dacă ați mai putea după atâția ani care au trecut de la moartea tatălui dvs., imaginea scriitorului, a omului Duiliu Zamfirescu.

Henriette Mandrea-Bălcescu: E foarte delicat lucru, dvs. doriți fizic sau moral?

Petrache Dima: Moral.

Henriette Mandrea-Bălcescu: Moral, nedreptăți în epoca sa. Partidul liberal nu l-a fost prieten și nici el n-a fost prieten cu partidul liberal, pentru că, fiind tânăr și foarte îndrăznet, a publicat articole care n-au convenit politicienilor vremii. Ca să scape de el, l-au trimis la Roma. El a scris, de exemplu, că statul nu trebuie să doneze familiei regale pământurile care aparțineau țărănilor.

Lascăr Zamfirescu: E de mirare că nu l-au arestat...

Henriette Mandrea-Bălcescu: Există zărele la Academie. Într-adevăr, a avut curajul să înfrunte partidul liberal.

Lascăr Zamfirescu: Eu nu l-am cunoscut personal pe bunicul, dar de la tatăl meu am aflat foarte multe amănunte. Știu că era extrem de blând cu tot aspectul lui sever, tăios.

Henriette Mandrea-Bălcescu: Era un om frumos, înalt, hotărât, părea mândru, dar era foarte delicat cu copiii și cu oamenii din afara familiei. Cred că viața diplomatică a avut o influență asupra caracterului său. La acestea

DUILIU ZAMFIRESCU A FOST NEDREPTĂȚIT ÎN EPOCA SA

interviul realizat de
prof. PETRACHE DIMA

cu doamna
(Henriette Mandrea-Bălcescu)
și cu
ing. Lascăr Zamfirescu,
fiica și respectiv,
nepotul autorului
„Viața la țară”

s-au mai adăugat: schimbarea de țară, schimbarea de mediu, schimbarea de familie (s-a căsătorit cu o străină)...

Lascăr Zamfirescu: Da, a devenit mai auster, mai sever, ca aspect exterior.

Henriette Mandrea-Bălcescu: Noi sintem daco-romani, dar între Roma și București este o mare diferență din punct de vedere moral.

Lascăr Zamfirescu: În copilărie, m-au impresionat în mod deosebit poveștile despre caracterul foarte dărz al bunicului meu. Toate acestea mi le-am explicat ca pe niște semne de a-și apăra persoana și părțile. Nu admitea să fie călcat. Mergea până la dueli. Foarte des se bătea în duel. Unii spun că și pentru nimicuri. Erau nimicuri pentru el, însă pentru el erau lucruri de primă esență. Chiar și fiul lui cel mai mic, Lascăr, vâzând altea duelui în casă se bate și moare în noimbrie 1921.

Petrache Dima: Perioada italiană este cea mai bogată din activitatea literară a lui Duiliu Zamfirescu. Cum reușea să scrie atât de mult, având, în același timp, și o serie de sarcini diplomatice?

Henriette Mandrea-Bălcescu: Mai întâi o precizare: puțină lume știe că romanul „Viața la țară” a fost scris la Bruxelles. Aici a fost trimis pentru un an sau doi...

Petrache Dima: ...în urma scandalului izbucnit în familia regală...

Henriette Mandrea-Bălcescu: Exact. La Roma, aveam o locuință bună. În biroul lui, unde se aflau multe cărți și prin care dimineața n-aveam voie să trecem, scria până la 11. După aceea pleca la legăție. Nu pierdea nopțile...

Lascăr Zamfirescu: ...Și se scula foarte devreme...

Petrache Dima: Ce știți în legătură cu cauza morții tatălui dvs.?

Henriette Mandrea-Bălcescu: Nu-l adevărat că a fost otrăvit cu ciuperci. Deși era foarte bolnav, a plecat într-o excursie pe la mânăstiri, în Moldova. S-a oprit la Agapia, acolo a izbucnit criza.

Petrache Dima: O parte din realitatea românească ați cunoscut-o prin intermediul operelor tatălui dvs. Când ați citit prima dată romanele sale?

Henriette Mandrea-Bălcescu: Pe la vârsta de 12-14 ani și încă cu explicații, pentru că nu știam bine limba română. Valoarea adevărată a limbii sale literare, care e frumoasă, o cunosc bine astăzi. Cu toate că a trăit departe de țară când a scris primele sale romane, a păstrat din copilărie modul de a vorbi al țărănilor. A evocat la Bruxelles perfect țărănul român. Așa îl avea el în cap.

Petrache Dima: Duiliu Zamfirescu vorbește în scrisorile lui despre Mandrea, despre seratele organizate la Maiorescu...

Henriette Mandrea-Bălcescu: Acolo, Duiliu Zamfirescu s-a întâlnit cu Mandrea (Radu Mandrea a fost strănepotul de unchi al lui Nicolae Bălcescu — n.n.). Mandrea ar fi trebuit încă de pe atunci să mă ia pe mine de soție și nu m-a luat decât după 50 de ani. A fost al doilea sot. Cu el m-am recăsătorit în 1947. Acum 10 ani a murit. Mi-au plăcut articolele publicate în numărul omagial al „Revistei noastre” închinat tatălui meu.

Petrache Dima: Și dintre cele scrise de elevi? **Henriette Mandrea-Bălcescu:** Mai ales! Nu știu, domnule profesor, e rasa oamenilor așa sau influența dvs.?

Petrache Dima: Sint dintre elevii foarte buni ai liceului. Ei citesc mult, iar noi îi ajutăm să se realizeze.

Vă mulțumim pentru prețioasele informații pe care ni le-ați dat și vă dorim sănătate și mulți ani!

Excursie de studii

La sfârșitul anului școlar trecut, e-levele anului III-A și elevii anului III-C, membri ai cercului de fizică, sub conducerea tov. profesoare Ecaterina Balaș, am făcut o excursie de studii la București, unde am vizitat Facultatea de electrotehnică din cadrul Institutului politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej” și Facultatea de fizică din cadrul Universității.

La Facultatea de electrotehnică am vizitat laboratoarele de electricitate, în care am avut ocazia să vedem pe studenți în timpul unei lucrări de laborator. Ne-a condus cu amabilitate Ion Dumitrache, fost elev al liceului nostru, acum asistent al acestui institut. Aici am văzut funcționând aparate electrice, pe care le cunoșteam doar după nume și după desenele din manual.

În laboratoarele Facultății de fizică s-au prezentat câteva experiențe deosebite din optică și din semiconductori. Am văzut un laser cu rubin pus în funcțiune pentru noi în mod special.

Cadre universitare cu experiență îndelungată ne-au explicat cum trebuie învățată fizica, scoțind în evidență frumusețea acestei discipline cu aplicațiile ei.

În încheierea vizitei noastre, am poposit câteva ore în Muzeul tehnic — București, unde ne-a impresionat varietatea dispozitivelor și aparatelor expuse. Am putut remarca evoluția studiului electricității de la primele observații asupra fenomenelor electrice din natură și pînă în prezent.

Am asistat la frumoase experiențe din electrostatică și am fost fascinați de gama culorilor obținute în urma descărcărilor electrice în gaze rarefiate, experiențe ce nu pot fi efectuate într-un laborator școlar.

Peste tot am fost primiți cu plăcuță surprindere, deoarece eram primul grup din țară doritor să cunoască locurile unde peste un an, doi, vor învăța unii din actualii elevi.

Poate această excursie nu va rămîne ceva singular, asemenea activități fiind oricînd primite cu entuziasm de elevi. Noi sîntem hotărîți, ca și în ultimul an școlar, să vizităm aproape toate locurile unde vom învăța și munci.

Membrii cercului de fizică

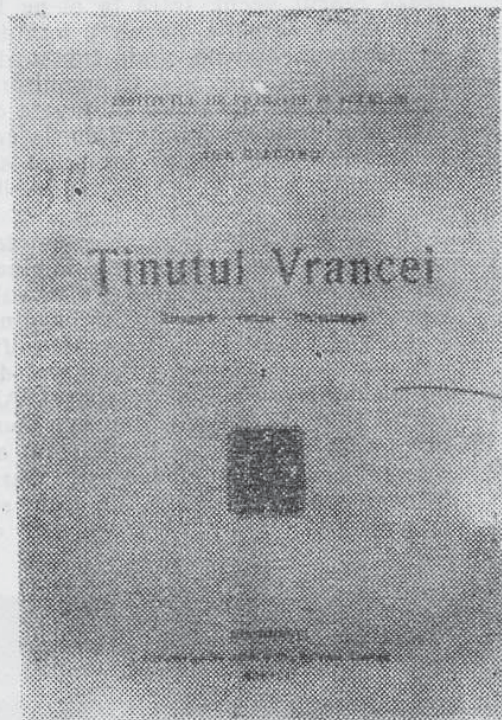
Se cuvine să fie omagiate centrele regionale de cultură și reprezentanții lor locali în domeniul științei, pentru realizările efectuate de multe ori în chip superior, la nivelul centrelor care dispun de instituții și forțe universitare și academice. Un asemenea centru de mare considerabil sînt Focșanii, atît în trecut cît și în contemporaneitate. Între reprezentanții săi cu activitate locală, care fac cinste cercetărilor științifice în general, se numără profesorul Ion Diaconu, ca om de cercetare folcloristică.

Elev al lui Ovid Densusianu, el se înscrie în rîndul celor care au format școala acestuia lingvistico-folcloristică, și anume V. Vircol cu *Graiul din Vilcea*¹, Tache Papahagi cu *Graiul și folclorul Maramureșului*,² urmînd în al treilea rînd, ca generație și rezultate, Ion Diaconu personal cu volumele sale masive, *Ținutul Vrancei și Folclor din Rîmniceu-Sărat*³. Concomitent s-au remarcat în acest domeniu alți elevi ai lui Densusianu, precum, N. Georgescu-Tistu, M. Gregorian (unele din lucrările sale apărute ulterior au fost pregătite de mult), D. Șandru, Felix Brinzeu etc.⁴

Densusianu și elevii săi au avut viziunea unor arii importante de cultură și grai popular, un fel de noduri orografice ale folclorului. De obicei, cercetarea a fost efectuată în regiuni cu care specialiștii respectivi aveau legături organice de viață, purtau folclorul în sînge și-l puteau percepe ușor și viu, în toate aspectele și nuanțele lui locale și specifice. Așa au fost explorate Țara Hațegului de însuși maestru⁵, Maramureșul, Munții Apuseni⁶, Vrancea, Rîmniceu-Sărat și Buzău, nordul Olteniei, (Vilcea, Gorj și Mehedinți) și zona de cîmpie a Olteniei, puncte importante din regiunea Sibiului etc. În toată această ac-

ION DIACONU

FOLCLORIST (I)
de prof. universitar dr.
I. C. CHIȚIMIA

(Continuare în pag. 76)

1. V. Vircol, *Graiul din Vilcea*, București, 1910.
2. T. Papahagi, *Graiul și folclorul Maramureșului*, București, 1925.
3. Ion Diaconu, *Ținutul Vrancei*, București, 1930; idem, *Folclor din Rîmniceu-Sărat*, 3 vol., București, 1933-1934-1948.
4. N. Georgescu-Tistu, *Folclor din jud. Buzău*, București, 1928; M. Gregorian, *Folclor din Oltenia de sud*, în „Ethnos” I. 1941-1942, nr. 2, p. 159-191; II. 1942-1943, nr. 1-2, p. 218-293 (cercetarea efectuată în 1932; lucrarea conține 15 balade și 19 descîntece); lucrarea a fost reprodusă în *Folclor din Oltenia și Muntenia*, t. I, București, 1967, p. 489-591; idem, *Folclor din Oltenia și Banatul răsăritean*, ibidem, pe 1-488; idem, *Texte folclorice - dialectale din Oltenia nord-vestică (I)*, în „Fonetică și dialectologie”, VII, 1971, p. 269-286. D. Sandru, F. Brinzeu, *Printre ciobanii din Jina (Sibiului)*, în „Grai și suflet”, V, 1933, nr. 2, p. 300-351; VI, 1935, p. 193-247; pentru D. Sandru vezi și *Mocanii din Dobrogea*, București, 1946; vezi încă, sub auspiciile lui O. Densusianu; Ecaterina Tenescu, *Texte populare din Bistrița-Năsăud*, în „Grai și suflet” II, 1925, nr. 2, p. 328-346; I. Stoian, *Texte folclorice din Rîmniceu-Sărat*, ibidem, III, 1926, nr. 1, p. 101-133, nr. 2, p. 297-344; Alexandrina Istrățescu *Texte populare din jud. Prahova*, ibidem, III, nr. 1, p. 153-175, nr. 2, p. 344-381.
5. O. Densusianu, *Graiul din Țara Hațegului*, București, 1915.
6. Cf. Tache Papahagi, *Cercetări în Munții Apuseni*, în „Grai și suflet”, II, 1925, nr. 1, p. 29-90.

PLIMBARE PRIN ISTANBUL

note
de
drum

Am văzut prima dată Istanbulul ca un monstru plutind pe mare, cu zeci de brațe întinse către soarele ca purpura feniciană. La acea oră a amurgului, zecile de minarete încordate către cer plîngeau prin glasul hogilor gloria trecută a unei națiuni. Trenul traversează orașul vechi. Intră în el pe la Yedikule (cele șapte turnuri), temuta închisoare medievală, unde trădătorii, hoții, asasinii ca și toți domnitorii „neascultători” din țările subjugate otomanilor erau decapitați. Zidurile care fac parte din cetatea bizantină au văzut singele lui C. BRÎNCOVEANU și al fiilor săi.

Orașul vechi, un labirint comercial strivîț de coline cenușii, este dominat de cele trei mari moschei ale musulmanilor turci: Sfînta Sofia, imaginea marelui bizantine, Soliman Magnificul, gloriificare austeră a celui mai de seamă dintre sultani și Moscheea Alabastră (Sultan Ahmed), apogeul bunului gust în fuziunea dintre stilul arăb, cel bizantin și cel turcesc. Gara Sirkeci unde am coborîț din tren se află pe malul Mării Marmara. La o

distanță de cîteva sute de metri, am putut vedea de pe podurile Ataturk, ori Galata „Cornul de aur”. Acest golf este noaptea, o imensă și fantomatică gleznă de gazelă înconjurată de salbele de aur ale luminilor. Aici era inima Istanbulului pînă aproape de secolul al XIX-lea. Pe aici se plimba Dimitrie Cantemir, scădat în lumina gălbuie a mărețelor seraiuri, proiectîndu-și umbra sa tăcută de adolescent în apa Haliciului (partea navigabilă din „Cornul de aur”) și meditînd la măreția culturii grecești, arabe și occidentale.

Înainte de a vizita orașul nou, o metropolă modernă, fremătătoare și diversă, am vizitat palatul Topkapi. Vechea reședință a sultanilor nu se remarcă printr-o virtuozitate arhitecturală, ci are măreția sinistră și cenușie a unui castel feudal. Cîteva grădini, pavilionul arab, încăperile cadinelor și colecțiile seraiului se remarcă printr-un gust rafinat. M. Sadoveanu, probabil, privind piesele de alabastru, somptuoasa orfevrărie, porțelanurile de China, ceramica anatică, carpetele armenești dar mai ales „Spoonmaker”, diamantul de 86 de carate (al doilea din lume), și-a conceput povestirea „Roxe'ana”.

Minunățiile Istanbulului sînt numeroase. Timp de ani poți cerceta urmele unei istorii strălucitoare. Descoperi farmecul oriental al Fanarului (leagănul domnilor fanarioți din Țările Române), cetatea Rumelihisari, Bosforul, tradiționala poartă a Mării Negre și multe altele.

Am plecat din Istanbul cu impresia că am văzut singurul oraș din lume scădat de trei mări: Marea Istoriei (ale cărei valuri sînt încrustate în ziduri), Marea Neagră și Marea de Marmara.

Toni LUPU
anul IV B

„ANI DE ȘCOALĂ“ nr. 8

LICEUL „GARABET IBRAILEANU“

I A Ș I

Revista elevilor jeșeni se bucură de privilegiul străvechii tradiții culturale a orașului lor, fapt ce se concretizează într-un cuprins bogat, cu rubrici interesante și variate, articole competente, ai căror documentații semnatari, speranțe de astăzi, sînt îndemnați de un vibrant apel cuprins în articolul de fond, semnat de directorul liceului, prof. O. Grecu :

„Ca reprezentanți ai viitorului în prezent, folosiți din plin aceste condiții, pregătiți-vă cu perseverență și

pasiune pentru a putea deveni un schimb de onoare al celor de azi”.

În cadrul rubricii „Evocări”, sînt conturate personalitățile marcante ale lui Nicolae Iorga, Garabet Ibrăileanu, Eugen Lovinescu. Coordonatele precise trasate de Zup Mariana, Cristina Petrovici și Anca Untu vizează zonele complexe ale personalității celor evocați.

Cîteva articole ale rubricii „Din viața organizației U.T.C. și de pionieri” consemnează aspecte mai semnificative ale activității multiple desfășurate de tinerii membri pe plan profesional, cultural sau sportiv.

Secțiunea literară a revistei este reprezentată prin poezii (rubrica „Ochii mirifici”) care dezvăluie un univers

M. Z.

(Continuare în pag. 78)

revista
revis-
telor

„Limbă și literatură pentru elevi“

Materializare a unei valoroase inițiative, culegerea „Limbă și literatură pentru elevi”, editată de Societatea de științe filologice din R. S. România, constituie o nouă tribună de afirmare a tinerelor talente, adăugîndu-se unei întregi serii de publicații, desti-

nate să cultive gustul tinerilor pentru opere de prestigiu și rafinament artistic.

Tradiționalul „Cuvînt înainte” tra-

Mihaela MILOȘ

anul IV-E

(Continuare în pag. 76)

Ion Diaconu

(Urmare din pag. 73)

litate de explorare a folclorului și înregistrare științifică a graiului (este prima și cea mai consecventă școală de notare exactă a textelor), Ion Diaconu a studiat aria cea mai întinsă cu asiduitate de neasemuit și o metodă exemplară, obținând pentru regiunea respectivă cele mai bogate și complete rezultate etnografice și folclorice. Dintr-odată se vede, deci, că este vorba de merite la cel mai bun nivel al științei și lucrul acesta s-a petrecut la Focșani, nu la București, Iași sau Cluj.

(va urma)

„Limbă și literatură pentru elevi”

(Urmare din pag. 75)

sează lapidar profilul culegerii, care „cuprinde o parte informativă referitoare la scriitori și opere din tezaurul culturii naționale și universale, noțiuni de gramatică aplicată, probleme de stil și compoziție... aspecte din activitatea societăților și a cenaclurilor literare, cronica revistelor școlare”.

Sub titulatura generică „Șantier de creație”, sînt promovate lucrări originale, care își justifică prezența în paginile publicației, prin autenticitatea viziunii, prospețimea modalităților de expresie.

Notiuni de stil și compoziție, chestiuni de gramatică, analizele unor texte literare sînt menite să ajute elevilor participanți la concursuri de limbă și literatură română.

Deși cu un evident caracter didactic, analizele literare prezentate sînt expuneri succinte, care se remarcă prin calitatea informației, fiind evita-

tă uscăciunea întilnită uneori în lucrări de asemenea factură.

Paginile revistei găzduiesc și un interviu cu poeta Ana Blandiana. În limitele unor întrebări-tip, poeta pledează cu haru-i cunoscut pentru maturitatea artistică: „Cred că niciodată senzația trecerii zadarnice a timpului și nerăbdarea nu sînt mai mari decît în adolescență. Din cauza asta primele noastre volume sînt doar anticamere ale operei care se numără valoric numai de la al doilea volum”.

Trasînd coordonatele majore ale adolescenței marilor scriitori, profesorul Tudor Oprea remarcă într-un articol plin de culoare „înalta conștiință socială, politică și scriitoricească de care au dat dovadă făuritorii unor capodopere ale literaturii universale”.

Tinerii condeieri premiați la concursuri naționale de poezie, laureați ai olimpiadelor de literatură, publicați în antologii naționale, colaboratori ai revistelor literare din întreaga țară, sînt prezenți cu cîte o creație reprezentativă. Se remarcă îndeosebi versurile lui Dinu Adam și Ioan Petraș, ale Leliei Rădulescu sau ale Doinei Pop.

Sub semnul unor viitoare împliniri, împletindu-și tineretea cu sinuozitatea căutărilor, urcînd spre treptele maturității artistice, poeții — adolescenții de astăzi — făuresc începuturile unor profiluri distincte. Mărturie stă patosul unor astfel de versuri închinare partidului: „Stau iarăși / Să-mi caut vorbe de flaut / Și mîini să le poarte / În vecinătatea frunții tale... / Învață-mă cum să însămînjez / Spațiul ce ne cuprinde”.

Este relevantă activitatea cenaclurilor literare „George Călinescu” al Liceului „Dimitrie Cantemir” din București și respectiv, „Mihai Eminescu” din Roșiorii de Vede, pornind de la ideea că „elevii caută un climat favorabil de dezvoltare și nu numai de afirmare”. Cîteva creații în versuri și proză ale membrilor cenaclurilor vin să certifice roadele pasiunii unor oameni entuziaști, iubitori și făurari ai frumosului.

Rubricile „Traduceri” și „Viața cărților”, semnate de elevi, beneficiază de culoarea ineditului, de inteligența observației critice, adevărată incursiune în structura intimă a operei.

Desenele realizate de Daniela Codarcea, și Călina Pandele de la Liceul de arte plastice „N. Tonitza” din București, adaugă o notă de sobrietate și bun gust aspectului grafic al publicației, contribuind la împlinirea reușitei celor care au inițiat-o.

BUȘTENI 1972

Impresii de vacanță

Două săptămâni de odihnă îmbinată cu activități utile, probe practice legate de profilul taberei, conferințe interesante, simpozioane, printre care aş aminti comunicarea plină de căldură a redactorului-şef al revistei „Tehnum”, Dorel Dorian, lucrare care a fost punctul forte al întregului program educativ al taberei, conferințe ținute de: corespondentul „Agerpres”, redactorul-şef al revistei „Luceafărul”, directorul „Modern-Clubului”, din Capitală, cenecluri la care au participat, ca invitați de onoare, poetul Mircea Dinescu și prozatorul Constantin Georgescu. Toate au contribuit la inițierea noastră în tainele „meseriei” de redactor la o revistă școlară.

Ne obișnuisem cu munții aceia stincoși presărați ici-colo, cu verdele intens al pădurilor de brad și cu măreția Caraimanului, joc capricios al naturii care-a făcut dintr-un colos de piatră obiectul admirației noastre, căci în fiecare dimineață era aureolat de nori, iar crucea din vîrf abia se zărea prin picla argintie.

Noaptea, salba de lumini de la poalele giganților, ca un dar al soarelui făcut zeitei nopții, concura strălucirea stelelor și a lunii, ce se ivea, indiscretă, de după coama împădurită a unui munte vecin cu Caraimanul. Privind măreția silențioasă, fereceam pe aceia cu condeiul înar pat care ar fi fost poate capabili să descrie ce era în jurul nostru.

Cîteva drumeții în grupuri mici ne-au ajutat să ne familiarizăm cu împrejurimile; o mică excursie la o cascade din apropiere, ne-a împropătat trupul și mintea cu aerul tare al munților, cu mirosul de rășină al brazilor. Nu știu de ce, dar întotdeauna cînd mă aflu pe potecile muntilor, îmi vin în minte versurile „Mioriței”, care, așa vreau să cred, nu sintetizează numai frumusețile Țării Vrancei:

„Pe-un picior de plai
Pe-o gură de rai”

La Sinaia, am vizitat Peleşul, complex arhitectural splendid, amplasat pe o colină flancată de Cota 1400.

Construit la începutul secolului al XX-lea, el păstrează totuși unele ca-

Mioara ZEHAN
anul III-D

ractere ale Evului Mediu: statui înfățișînd cavaleri în armură, vitralii cu scene de curte din veacul al XVII-lea și al XVIII-lea.

Impresionează somptuozitatea austere a interioarelor, amestec de eleganță și rafinament exacerbă al ornamentațiilor murale, puse în valoare de amplasarea ingenioasă a ferestrelor; mobile în diferite stiluri, covoare persane orientale, vase, bibelouri, tablouri, oglinzi venețiene decorate cu sticlă de Murano, toată acea dantelărie a candelabrelor și a pereților capitonati în piele de Cordoba, a mobilelor și a tuturor obiectelor de preț. Aveam în fața ochilor relicevele materiale, martore mute la tot ce se petrecuse aici: balurile din sala cu tavan din sticlă glisantă sau intrigile de curte care se făceau între acești pereți — un uimitor contrast între geniul uman care a creat edificiul și abjectele creaturi cu titluri nobiliare ce locuiau în el.

Revelația altei zile a fost casa memorială „Cezar Petrescu”, pe care am descoperit-o pe o străduță lăturalnică, înconjurată de întinse spații cu iarbă și flori multicolore, o oază de vis și creație în mijlocul unui eden de plante sălbatice. Am pătruns în acele camere, cu vase de trandafiri proaspăt culeși, decorate cu draperii și covoare în stil țărănesc, îngrijite cu pasiune de sora scriitorului. Totul (ultimul manuscris rămas neterminat pe birou, cu stiloul alături, măsura din cerdac, camera de lucru cu voluminoasa bibliotecă, atmosfera inti-

(Continuare în pag. 78)

BUȘTENI 1972

Impresii de vacanță

(Urmare din pag. 77)

mă din fiecare încăpere), amintește de prezența unui om, care a cinstit, ca într-o ceremonie antică deopotrivă: arta, dreptatea și omenirea. Am părăsit muzeul împărtășind crezul lui Demostene Botez: „Fie ca poporul român să-și aducă aminte de el, atît timp cît Caraimanul își va întinde, în fiecare seară, umbra pe această

casă a lui, ca o imaterială lespede neagră, uriașă, pe măsura muncii lui și a operei sale”.

Ultimul moment al celor două săptămîni de tabără, care ne-a solicitat mult afectiv, a fost dimineața ultimei zile, pe peronul gării. Toată lumea se mira de ceata gălăgioasă de elevi, care, cu inima strînsă de iminenta despărțire, cîntau, rideau, glumeau, făceau însemnări în carnetul de impresii. Am plecat, fiecare în colțuri de țară diferite, plini de amintiri și de părerea de rău a despărțirii, dar cu memoria încărcată de noi lucruri interesante pe care le-am învățat în tabără. Cei consecvenți în sentimentul prieteniei își vor scrie, se vor vizita. Lucrurile mărunte, micile ne-cazuri, inadvertențele se vor uita; ceea ce va rămîne vor fi o amintire frumoasă și sentimentul atît de rar al prieteniei. În gara, aceea mică de munte, ce reverbera șuieratul strident al locomotivei, ne-am spus un „La revedere” ! plin de speranța revederii.

„ANI DE ȘCOALĂ“ nr. 8

LICEUL „GARABET IBRAILEANU“

I A Ș I

(Urmare din pag. 75)

afectiv bogat ilustrat în creații de o certă valoare artistică. Poezia cu puternice inflexiuni lirice a Erminei Sorocianu, anul III-B, este străbătută de nostalgia trecerii ireversibile a timpului, de conștiința că în infinit granițele convenționale dispar, că se produce o translație a eului spre alte lumi: „Legenda spune că o să mor cîndva, la marginea singură a timpului c-un prunc de sămîntă în pumnul meu dar recăpătînd ceva din iluzia infinită”.

Deosebită prin farmecul pur, lirica elevei Vușpoi Carmen, anul II-A, se identifică cu o sete de inocență genuină, pe care o mărturisește în poezia „Copii”.

„Nu mă plîctisiți / cu zimbetele voastre lăzate / cu privirile voastre

ironice / cu gîndurile voastre savante. Lăsați-mă să-mi scald sufletul / în ochii senini ai copiilor”.

O încercare izbită de portret literar o face Anca Untu, anul III-B, care definește personalitatea artistică a scrii oarei franceze Colette; aceeași elevă semnează niște ecouri ale unor concerte din muzica lui Mozart și Ravel, sustinute de Filarmonica ieșeană.

În cadrul rubricii „Poezia plasticii”, semnalăm un vibrant elogiu adus de Popovici Elena, anul IV-B, pictorului mănăstirii Așapia și un pertinent microstudiu întocmit de Racu Anca, anul III, ce conturează profilul pictorului spaniol Goya.

Sumerul revistei este încheiat printr-o rubrică al cărei conținut variat este sugerat de titluri: „De toate pentru toți”.

CHIMIE

— probleme propuse —

Încălzindu-se plumb într-un curent de aer la o temperatură mult mai înaltă decât temperatura de topire (884°C) se obține masicotul, de culoare galbenă. Să se afle:

1. Cantitatea de plumb folosită pentru obținerea a 44,642 kg masicot și volumul de aer necesar.

2. Cantitatea de soluție 80% de azotat de plumb rezultată prin consumarea aceleiași cantități de plumb în reacția cu acidul azotic și raza sferei în care estel închisă hipoazotida obținută la temperatura de 47°C și o presiune de 4 atm.

3. Cantitatea de acetat de plumb obținută prin tratarea masicotului cu acid acetic, știind că randamentul reacției este 90%.

Gabriela NEAGU
anul IV A

Să se calculeze volumul de fluor la 327°C și 6 atmosfere care dezoxițează clorul din clorura de potasiu, știind că soluția de hipoclorit obținută prin dizolvarea clorului în KOH a oxidat sulfatul feros, în mediu acid, și că sarea de fier trivalent obținută a dat cu ferocianura de potasiu un precipitat ce cântărește 86 g.

Să se scrie toate ecuațiile reacțiilor chimice ce au loc discutându-se procesele redox.

Constantin VASILIU
anul III A

Colectivul de redacție într-o ședință de lucru

1. Este vorba de o culegere de excelente eseuri care urmăresc modificările idealului de OM în civilizația europeană, de la începutul Renașterii (Dante), pînă la sfîrșitul secolului al XIX-lea (romantismul). Sînt comentate capodopere ale literaturii și ale picturii, făcîndu-se largi referiri la factorii de civilizație specifici epocii respective, însă ideea de a urmări modelele umane pe care le impun acele opere modifică raportul între problemele pe care le are în vedere în mod obișnuit un astfel de comentariu. Noi avem de lămurit următoarele două lucruri: în principal, semnificația, pe de o parte metodologică, pe de altă parte artistică a modelului uman și ideea că, pentru anumite epoci, pictura este mai reprezentativă decît literatura.

La prima vedere, Al. Duțu pare că folosește metoda discuției și motivării psihologice a artei. Prin această metodă arta este considerată „din afară”, doar din punctul de vedere al expresivității și (implicit) al perfecțiunii ei. Construind cele cinci perechi de categorii care descriu legitatea vizuală a artelor plastice — a parte de interpretarea tematică a artei — Wölfflin aducea implicit o critică esențială acestei metode. Abordării psihologice a artei îi scapă în treaga scară de salturi calitative care se întîmplă între realitate și artă. Această stare a istoriei artei este o sursă de erori. „Revizuirea” inclusă în „Principii fundamentale ale istoriei artei” (Wölfflin) se încheie cu refuzul lui Burckhardt de a explica integral arta prin cultura pe care o determină, adică de a alătura în mod nefundamental unui fenomen considerat doar psihologic pandantul său cultural. În genere, era clară ideea că transformările apărute în civilizație se însoțesc cu schimbări în psihologia și etica omului.

Burckhardt nu critică această idee în sine, ci faptul că ea servea o metodă metafizică, un gen de analiză care nu avea cunoștință de gradualitatea și funcționalitatea formei. A contempla arta în infinitudinea, în perfecțiunea ei, însemna formalism extrem, din moment ce, deși viza zonele cele mai intime ale artei, deci o comunicare cît mai intuitivă cu arta, această analiză nu putea integra rupturile, transformările apărute în civilizația care determinase arta respectivă, adică nu avea ea însăși complexitatea unei civilizații. Într-adevăr, din totdeauna s-a pus problema unei comunicări intuitive (co-

AL. DUȚU

„Eseu în istoria

municare ușoară, utilă) cu arta, știut fiind că estetica Antichității a fost Renașterea. De aceea, Wölfflin subliniază că, deși principiile stabilite de el pentru istoria artei sînt formale, ele au totuși partea lor de expresivitate; ele se adresează în primul rînd omului, au rol formativ, diferențiind

cărți

raportul realitate-artă, pînă la el închis intuiției, acțiunii omului.

2. Marx își întemeiază estetica și, în general, concepțiile care contribuie la formarea acestei teorii speciale (concepția asupra istoriei, asupra acțiunii sociale) pe ideea participării, a comunicării omului cu civilizația. Iată ce spune Marx: „...abia prin complexitatea obiectual desfășurată a esenței umane, se constituie complexitatea simțirii umane subiective. (Marx, Engels — „Scrisori despre artă”, p. 136), Al. Duțu își asumă aceste probleme printr-o teorie dialectică a civilizației.

Civilizația „pătrunde” subiectivitatea, adică subiectivitatea nu poate să reflecte mișcarea întinderii civilizației numai în cadrul unei psihologii constituite, numai prin normele de expresivitate a unei mentalități. În etică există tendința stag-

modelelor umane"

nării, a articulării definitive a repertoriului de atitudini etice. Din această situație provine iluzia perfecțiunii, a infinitudinii sentimentelor. Este de **fapt complacere în imperfecțiune** a spiritului și a sensibilității, deoarece numai mișcarea în interiorul civilizației determină progresiva articulare a

noi

subiectivității. Deci imaginea vieții civilizației ne-o vom reprezenta printr-o psihologie deschisă și lacunară.

În „Călătorie în Italia”, Goethe apreciază teatrul italian în strînsă legătură cu publicul și cu substanțialitatea umană pe care o dau artiștii teatrului, intuind că nu este vorba de temperament (o noțiune labilă) și că această subminare a formelor și menținere totuși a lor (cu această mențiune) este civilizația. Deși ar putea să fie abstracte (nespecifice), formele sînt pline de conținut, deoarece ele sînt corpul necesar al sentimentelor. Aceasta este exprimarea în termeni pozitivi a finitudinii sentimentelor: fecundul lor dialog cu forma.

Pentru a descrie civilizația italiană, Goethe a suplinit doar prin artă termeni vagi ca „temperament”, „inclinații”, iar Wölflin se plîngea toc-

mai de lipsa de categorii pentru descrierea artei.

Așa cum am sugerat în prima parte a articolului, se simte nevoia unei conceptualizări a civilizației pe latura ei spirituală. Nu este vorba de o explicitare a civilizației, ci trebuie depășită iluzia că o comunicare intuitivă cu arta înseamnă echivocitate a artei. A stabili univocitatea semnificației formelor, înseamnă a descoperi sensul univoc al unei lumi și, în acest sens, a accepta imperfecțiunea sa. O lume este închisă și am văzut cîte întrebări primesc un răspuns fals, dacă nu ținem seama de acest dialog al spiritului cu forma. Modelul uman, din punct de vedere metodologic, nu este o explicitare a artei prin lumea care a determinat-o, ci o răsfrîngere a artei asupra acestei lumi. Anumite părți ale civilizației s-au răsfrînt în artă numai întrucît aveau ele înșele o valoare spirituală. A fost astfel corect descrisă afinitatea destul de vag explicată a artei cu fapta de excepție, cu politicul. De obicei se întîmpla o literaturizare a politicului (în estetică — vezi în acest sens „Începuturile iraționalismului modern” de Tudor Vianu în volumul „Clasicism, baroc, romantism”). În artă, modelul uman nu înseamnă (chiar în cărțile de civilitate: „Principiile”, „Curtezanul”) sistematizarea unei etici, ci observarea consecventă a dialecticii amănuntelor, nivelul la care se întîmplă schimbările. Această condiție a modelului uman presupune din partea artistului dedicare pentru lumea din care face parte, limpezire a cursului ei *schimbător*. Cartea lui Al. Dușu este construită pe ideea reconfortantă a existenței în etică (și în sensul mai larg de structură manifestă a civilizației), a unei graduabilități, a unei profunzimi. Dincolo de circuitul închis al normelor banale, există raționalitatea eticii, adică conștiința că nu orice fapt are dimensiuni etice. Artă trebuie să obțină dimensiuni etice și, în acest sens, modelul uman este o interogare a predispozițiilor dramatice și de acțiune ale lumii respective.

Această realitate a constituirii modelului uman a făcut fără sens așa-zisa iraționalitate a formei plastice. Prin forma plastică artistul nu trece „dincolo de bine și de rău”, ci urmează același drum al continuei întemeieri a unei civilizații.

Colțul
elevului
prevăzător

DATE DIN ISTORIA ASIGURĂRILOR

Din cercetarea trecutului societăților omenesti, se constată că, în toate timpurile, oamenii s-au organizat în asociații, pentru a face față, cu forțe unite, primejdiilor care-i amenințau.

Iată câteva exemple :

● Cel mai vechi document scris, cunoscut pînă acum, despre asigurări datează de circa 6500 de ani. Meșteșugarii tăietori de piatră din Egiptul de jos au constituit un fond de întrajutorare, format anticipat prin contribuția tuturor, pentru acoperirea pagubelor provocate de diverse nenorociri ce loveau pe membrii colectivului.

● Solon, înțeleptul legislator atenian (640—558 î.e.n.), a obligat societățile polițice și meșteșugărești să constituie un fond comun, alimentat din cotizații lunare, destinat să repare prejudiciile survenite în interiorul grupului. Aceasta este cea dintîi asigurare obligatorie pe care o cunoaștem.

● Știri ce ne vin din Babilon, din Fenicia și din alte țări străvechi, atestă că membrii caravelor se constituiau în asociații, suportînd în comun pagubele din jaful și de altă natură, suferite de unii dintre ei în timpul transporturilor.

● De la romani ne-a rămas un regulament al colegiului funerar din Lavinium, care grupa pe membrii lui într-o asociație de înmormîntare. Contra unei cotizații de înscriere și a unor plăți periodice, membrii asociației, la deces, aveau asigurată un rug și un mormînt care, după credința timpului, nu trebuia să lipsească nici unui om.

● În țara noastră, se menționează existența „din timpuri vechi” a unei forme rudimentare de asigurare a animalelor, denumită „hopșa”, care consta în întrajutorarea locuitorilor din aceeași comună. În cazul accidentării unei vite, aceasta era tăiată, carnea ei era împărțită între toți locuitorii comunei, fiecare dintre aceștia plătiind o sumă de bani pentru partea ce-i revenea. În acest fel, proprietarul animalului își acoperea, în total sau în parte, paguba suferită.

● În Transilvania, sînt cunoscute încă din secolul XIV întrajutorările pentru caz de deces, practicate în sinul breslelor. Fiecare membru al breslei era obligat să plătească cotizațiile periodice, sumele astfel strînse în „lada breslei” folosindu-se pentru cheltuielile de înmormîntare în caz de deces al vreunui membru sărac al breslei.

● În același secol al XIV-lea, se practicau și asigurările contra incendiilor, organizate între mai multe comune vecine. În anul 1774, la Brașov a luat naștere „Casa de incendii”, prin contopirea mai multor asociații de asigurare contra incendiilor din comunele limitrofe.

● În prezent, în țara noastră, singura instituție care practică asigurările este Administrația Asigurărilor de Stat — A D A S — înființată în anul 1952.

În societatea noastră socialistă, asigurările au rolul de a organiza întrajutorarea oamenilor pentru cazurile cînd survin pagube provocate de evenimente neașteptate: calamități naturale sau accidente.

Prin contribuția bănească a celor asigurați, se formează un fond de asigurare din care se acoperă pagubele aceluia care a fost lovit de calamități sau au suferit accidente.